

Warszawa, 12.07.2023 roku

Robert Telus
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Członkowie Komitetu Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej Krajowej Izby Gospodarczej i Federacja Przedsiębiorców Polskich zwracają się z uprzejmą prośbą do Pana Ministra w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (UD 443) z 23 listopada 2022 roku, w szczególności doprecyzowania zapisu gwarantującego brak objęcia podatkiem cukrowym soków z dodatkiem witamin, smoothie, nektarów oraz napojów zawierających min. 20% soku w składzie bez dodatku jakichkolwiek cukrów i słodzików.

Proponujemy do art. 12b ust 2 aktualnie obowiązującej ustawy o zdrowiu publicznym dodać pkt 8 i 9:

„8) w których wszystkie cukry zawarte w napoju są cukrami naturalnie występującymi w składnikach tego napoju oraz do których nie dodano substancji słodzących, o których mowa w rozporządzeniu nr 1333/2008, kofeiny lub tauryny;

9) będących kawą, herbatą, lub napojami z dodatkiem kawy lub herbaty (w postaci naparu, lub ekstraktu), będącym naturalnym źródłem kofeiny i nie zawierającymi substancji, o których mowa w art. 12a ust. 1 pkt 1.”

Na podstawie obecnie obowiązującej ustawy Naczelny Sąd Administracyjny oparł prawomocne wyroki (III FSK 934/22, III FSK 1278/22, III FSK 1480/22), w których dokonał wykładni przepisów ustawy o zdrowiu publicznym w zakresie opłaty cukrowej

Krajowa Izba Gospodarcza

ul. Trębacka 4, 00-074 Warszawa, tel.: +48 (22) 630 96 00, e-mail: kig@kig.pl, www.kig.pl

potwierdzając, że ustawodawca w sposób jednoznaczny zdecydował o wyłączeniu z opodatkowania opłatą cukrową cukrów występujących w napojach naturalnie. Powyższa argumentacja implikuje jednoznaczny wniosek, że w przypadku gdy napój nie zawiera dodanego cukru (i słodzików), a jedynie jest on naturalnie obecny w składnikach napoju, to nie podlega on opłacie cukrowej.

Zapewnienie konkurencyjności oraz możliwości zwiększenia wykorzystania krajowych owoców i warzyw jest jednym z podstawowych celów rządu RP. Zmniejszenie konkurencyjności krajowych owoców, warzyw i ich przetworów z uwagi na łagodzenie barier celnych lub nawet całkowite zniesienie ceł importowych na surowce rolne przywożone na terytorium Unii Europejskiej, w tym Polski m.in. z Ukrainy może doprowadzić do braku całkowitej konkurencyjności krajowej produkcji rolno-przetwórczej, do której należy również produkcja soków z dodatkiem witamin, smoothie, nektarów i napojów z wysoką zawartością składnika owocowego i warzywnego, dlatego MRiRW, rozumiejąc te zależności zaprezentowało swoje stanowisko jak powyżej.

Składniki owocowe i warzywne, które stanowią min. 20%, a często znacznie więcej, aż do 100% składu surowcowego soków z dodatkiem witamin, smoothie, nektarów i napojów z owoców i warzyw bez dodatku cukru i słodzików, wnoszą również wiele korzystnych dla zdrowia składników pochodzących z owoców i warzyw, przy niskiej ich kaloryczności, co daje także korzyści zdrowotne dla konsumentów, kreując jednocześnie trendy spożywania naturalnych napojów z krajowych naturalnych surowców rolnych.

Poniżej przesyłamy więcej argumentów uzasadniających wniosek.

Niezbędna jest ochrona interesów rolników, sadowników i przetwórców produkujących i przetwarzających krajowe owoce i warzywa.

Polska jest jednym z największych producentów owoców i warzyw w Europie (trzecie miejsce po Hiszpanii i Włoszech), mająca naturalne zaplecze do produkcji wartościowych napojów z owoców i warzyw. Efektem tego jest opracowanie wielu innowacyjnych receptur różnorodnych produktów sokowniczych, bazujących na krajowym łatwo dostępnym surowcu (owoce, warzywa) tj. soki NFC, soki przecierowe, smoothie, nektary i napoje zawierające min. 20% soku z owoców i warzyw.

Zasadna jest ochrona i wzmacnianie, korzystnych dla producentów i konsumentów kierunków reformulacji napojów bazującej na naturalnych owocach i warzywach.

1. W ostatnich latach zauważalny jest silny trend produkcji napojów zawierających wysoką zawartość (powyżej 50%) soków z owoców i warzyw bez dodatku cukrów, co gwarantuje wysoką jakość i walory sensoryczne.

2. Polskie napoje z owoców i warzyw zawierające min. 20% soku z owoców i warzyw są ewenementem na skalę europejską z uwagi na wysoką zawartość wsadu owocowego i warzywnego nadającą smak, barwę i charakter napojów, bez konieczności dodawania często sztucznych barwników i aromatów.
3. W Polsce jest największa w Europie konsumpcja krajowych napojów z owoców i warzyw z wysoką zawartością soku przy stosunkowo niskim spożyciu napojów gazowanych.
4. Polska charakteryzuje się wysokim udziałem napojów z owoców i warzyw zawierających min. 20% soku. Pozwala to utrzymać stosunkowo niskie spożycie bezwartościowych napojów gazowanych w porównaniu do innych krajów UE. Przykładowo zgodnie z danymi Canadean Market Data 2017 konsumpcja w Polsce napojów niegazowanych wynosiła 14,67 l na osobę na rok, a napojów gazowanych wynosiła 51,21 l na osobę na rok, podczas gdy w Niemczech wynosiła 5,13 l w stosunku do 91,2 l, Belgii 6,97 l w stosunku do 87,83 l, Hiszpanii 6,65 l w stosunku do 77,25 l czy Norwegii 0,72 l w stosunku do 89,92 l. Wyższe spożycie napojów z owoców i warzyw jest jednym ze sposobów zmniejszenia niekorzystnego spożycia dużej ilości napojów gazowanych.

Niezbędna jest również ochrona polskich tradycyjnych, unikalnych receptur na skalę europejską.

1. Polska wypracowała unikalne receptury soków i nektarów, docenianych w całej Europie Południowo-Wschodnie np. soki i napoje przecierowe z marchwi i marchwiowo-owocowe.
2. Unikatowe produkty sokownicze bazujące na krajowych owocach i warzywach mają szansę na poszerzenie ekspansji o inne kraje.
3. Polska już od 70-tych lat ubiegłego wieku wprowadziła pasteryzowane nektary i napoje z wysokim udziałem soków na bazie krajowych owoców – jabłek, czarnej porzeczki, wiśni czy maliny. Są to tradycyjne polskie napoje, dziedzictwo polskiego przemysłu przetwórczego.
4. Polska wyróżnia się na tle Europy (a także świata) wysoko wartościowymi napojami, bogatymi w składniki owocowe i warzywne, tj. przecierowe soki i napoje owocowe, owocowo-warzywne, warzywno-owocowe i warzywne.

Niezbędne jest wsparcie konkurencyjności droższej technologii produkcji napojów z owoców i warzyw w stosunku do napojów gazowanych.

1. Napoje z owoców i warzyw charakteryzują się wyższymi kosztami surowców będących podstawą ich produkcji czyli owoców i warzyw, czy otrzymanych z nich półproduktów (soki NFC, przeciery, soki zagęszczone) w stosunku do napojów gazowanych produkowanych na bazie sztucznych barwników, aromatów.
2. Napoje z owoców i warzyw charakteryzują się wyższymi kosztami utrwalania poprzez pasteryzację lub coraz bardziej powszechną metodą wysokich ciśnień (HPP), gdzie wykorzystywana jest energia elektryczna, gaz czy miąż węglowy w stosunku do utrwalania napojów gazowanych przy udziale konserwantów.
3. Spadek konkurencyjności droższych napojów z owoców i warzyw dodatkowo obarczonych podatkiem cukrowym istotnie zmniejszy udział tych wartościowych napojów na rzecz tańszych sztucznych gazowanych.
4. Szacujemy, że wprowadzenie opłaty cukrowej według planowanej nowelizacji zwiększy ich koszty produkcji średnio o ok. 10%.
5. Niezbędne jest wsparcie dywersyfikacji wykorzystania i rynków zbytu dla krajowych owoców i warzyw.
6. Zmniejszenie konkurencyjności napojów z owoców i warzyw w stosunku do napojów gazowanych będzie skutkowało zmniejszeniem zapotrzebowania na surowce do ich produkcji (owoce i warzywa). Jest to wysoce niekorzystne dla krajowych producentów owoców i warzyw, i to w czasach kurczenia się rynków zbytu.

Brak logiki opodatkowania opłatą cukrową napoju składającego się przykładowo po 50% soku owocowego/warzywnego i wody w sytuacji, kiedy oba te składniki oddzielnie nie są opodatkowane.

1. Zgodnie z obowiązującymi przepisami sok owocowy/warzywny oraz woda spożywane oddzielnie czy też razem zmieszane nie zmieniają swojej specyfiki i oddziaływania na organizm człowieka.
2. Dodanie wody do soku dodatkowo zmniejsza kaloryczność napoju, zachowując jego naturalność.
3. Zmiana interpretacji przez Ministerstwo Zdrowia niesie niekorzystne skutki dla branży owocowo-warzywnej.
4. Intencją ustawodawcy ustawy z 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym w momencie wprowadzenia opłaty cukrowej, co zostało wyrażone również w piśmie skierowanym do Stowarzyszenia KUPS podpisanym przez Waldemara

Kraszę Sekretarza Stanu Ministerstwa Zdrowia z dnia 25 lutego 2021 roku (znak: ZPN.611.191.2020(2)), jak również było podane do publicznej wiadomości „przez substancje występujące naturalnie rozumie się substancje, które nie zostały dodane do produktu natomiast znajdują się w składzie zgodnie z jego charakterystyką np. cukry występujące w owocowych (w odniesieniu do soków) lub kofeina zawarta w naparze kawy. Cukry, substancje słodzące lub kofeina, tauryna jako dodatki podlegające opłacie powinny być ujęte w wykazie składników zgodnie z przepisami prawa żywnościowego.” Oznacza to, że napoje zawierające min. 20% soku owocowego/warzywnego bez dodatku cukru i słodzików nie są objęte opłatą cukrową, bowiem cukier będący składnikiem soku użytego do produkcji napoju nie jest wykazywany w składnikach produktu. Zmiana tłumaczenia interpretacji przepisów w ostatnim czasie przez przedstawicieli Ministerstwa Zdrowia jest niezrozumiała, zaskakująca i niekorzystna zarówno dla przetwórców, jak i producentów, niosąca daleko idące skutki fiskalne i gospodarcze.

Z uwagi na niskie spożycie owoców i warzyw w Polsce (ok. 280 g na osobę na dzień), soki nektary i napoje zawierające min. 20% soku z owoców i warzyw bez dodatku cukrów i słodzików są jednym ze sposobów dostarczenia organizmowi korzystnych składników pochodzących z owoców i warzyw.

1. Utrwalane metodami fizycznymi (pasteryzacja, HPP) soki, nektary i napoje z owoców i warzyw, w szczególności przecierowe i naturalnie mętne stanowią alternatywę owoców i warzyw dla osób starszych, które wzbogacają i poprawiają swoją dietę.
2. Pasteryzacja i obróbka technologiczna przy produkcji soków często zwiększa przyswajalność i dostępność składników odżywczych np. karotenoidów w przecierowych sokach/napojach marchwiowych, marchwiowo-owocowych czy pomidorowych.
3. Pasteryzacja zwiększa bezpieczeństwo mikrobiologiczne produktów, które jest bardzo istotne dla organizmów wrażliwych (dzieci, osoby starsze, chore, w trakcie rekonwalescencji) – jest to metoda fizyczna w pełni bezpieczna.

Niezbędne jest wsparcie i popularyzacja wykorzystania owoców i warzyw na wartościowe soki, nektary i napoje z wysokim udziałem soku z owoców i warzyw, bez dodatku cukru i słodzików w okresie długofalowym będzie wspierać produkcję i przetwórstwo owoców i warzyw, zmiany nawyków żywieniowych (napoje i owoce o kwaśnym, często cierpkim,

często charakterystycznym smaku) co będzie korzystne dla konsumentów, jak i krajowych producentów i przetwórców.

1. Nektary owocowe, jak i napoje z wysokim udziałem soku z owoców i warzyw bez dodatku cukru i słodzików pozwolą zgodnie z przepisami prawa na stosowanie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych, co będzie niosło element edukacyjny i dodatkowo wzmocni w długoletniej perspektywie całą kategorię, zarówno świeżych, jak i przetworzonych owoców i warzyw.
2. Wspieranie produkcji, rynków zbytu, kierunków wykorzystywania owoców i warzyw, w tym również na napoje i nektary pozwoli utrzymać wysoką produkcję owoców i warzyw, a tym samym zagwarantować bezpieczeństwo żywnościowe w kraju, z uwagi na zabezpieczenie zaplecza surowcowego i zagwarantowanie ciągłości produkcji.

Z wyrazami szacunku

Teresa Hernik

Komitet Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
Krajowej Izby Gospodarczej i Federacja
Przedsiębiorców Polskich